

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Incipiens ab Anno Domini D.XVIII. perducitur vsque ad Annum D.XC.
nempe ab Anno primo Iustini Senioris, vsque ad quintum Mauritij Augusti.
Complectitur annos LXXIII.

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annus 586. Palagii Pap. II. Annus 9. Mavritii Imp. Annus 1.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14926

Clarus ab antiquis digno generosus ortu,
 Regibus & patria qui placiturus eras,
 Tutoremque alij nutrietemque parentem,
 Et sic certamen de pietate tua.
 Vt habeat alij nulli tua bona recusa:
 Tu tibi plus auges, quos bene fundis opes.
 Cui possis praestare, libens exquiri. & optat:
 Vt sit apud cunctos, his factus esse tuos.
 Est generosa bonum, nulli graui, omnibus equum:
 Iustitia sociam nulla rapina tenet.
 Mitis, in aliquo placidus, gratulque, modestus:
 Omnia cui data sunt, vt deus vnus gerat.
 Gentibus asserit, Romanis charus haberi:
 Felix qui populus semper in ora manet.
 haec tenus Fortunatus.

Sicly tur qui tot tantisque laudibus meruit a duobus
 dignis Episcopis celebrari Chrodinus Dux, hic his elo-
 gis honoratum proponimus eius monumentum post
 obitum, cuius erga pauperes sanctaque loca munificen-
 tia semper enituit.

XIV.

Sed his subiiciendum putamus alterius pietate in-
 signis vti ab eodem Fortunato epitaphium scriptum,
 cuius pariter in erogandis diuitibus pauperibus largitas
 commendatur; qui ex mercatura (quod magis miran-
 dum videtur) ad Domini conuersus, Iulianus dictus est
 nomen: de quo accipere scripto codice carminum For-
 tunati Epitaphium, quod desideratur in codicibus ite-
 rum culis.

EPITAPH.
 IULIANI
 BLEEMO-
 SYNYS
 CLARI.

Candida sunt tumulo Iuliani membra sub isto,
 Cuius in aeternum viuere nouit labor.
 Mercator quondam conuersus, sine beato,
 Rapuit ab hoc mundo crimine liber homo.
 Collegi nimiam, sed haec sit egentibus aurum:
 Praemisit cunctis, quos sequebatur, opes.
 Sollicitum quem curaque notum profecit in vrbem,
 Hunc meruit veniens oculi habere patrem.
 Passere se credens Christum sub pauperis sumas:
 Ante omnes apud bonos sumpsit egenus opes.
 Non solum reficiens, sed dona latendo ministrans,
 Amplius inde placet, quod sine teste dedit.
 Te licem censu quistravit migrat in alium,
 Et licem lapides adificare potest.
 Extulit hunc tumulum genitoris honore Iohannes,
 Qui modo diuini sanguinis officium.
 Qualiter hic vivo seruauit amore parentis,
 Cum nati pietas ipsa sepulchro a solit.

Id genus est & epitaphium Aetoli discipuli S. Remigij,
 huius plane saeculi viri pietate confectum, quod Rhemius
 habetur in Ecclesia S. Iuliani martyris:

XV.

Hic pater est Aetoli nato nat aequi sepulchrum,
 Exspectansque diem natus Dominum proferant.
 Instructus hic sena sua uenodochia rebus,
 Tunc iuuenis plebes diuitum impetis.
 Sic praeputum et ensam cultum transtulit in alium,
 In quo suscepit, quod iusserat dedit.
 Hoc totum sub amore sacri studioque Remigi:
 Ob hoc praeputium dixit ipse polam.
 Floardus autem dum quotandam S. Remigij discipu-
 lorum meminit, inter eos & hanc Aetolum recenset.
 Habes ex his, lector, (ne putes haec otiose narrata) qui-
 bus confueuerit titulis exornari Christianorum sepul-
 chra, non Episcoporum tantum, sed & laicorum homi-
 num pietate praetantium.

Sed quod in his versatur oratio, hic tibi reddendum
 putamus Andreae ex presbytero Cardinali Episcopi E-
 pitaphium, quod in cathedrali Ecclesia Caesarea legitur
 hoc vti que saeculo postquam sub Consulatu Deceji Iustio-
 ris, de quo superius anno Domini quingentesimo tri-
 gesimo quarto. Sed cum non dum illud accepissemus, ne
 praetereratur omnino, hic ipsam describi debere, et si
 non temporis, argumenti tamen ratio persuasit, sic enim
 le habet:

Pande tuas paruisse foris seibusque beatam,
 Andrea meruisti suscipere Pontificem.

Culter infirma doctrinae & patris amator:
 Quem vocat ad summum vita beata bonum,
 Plenus amore Dei sensum viuere mundum:
 At famulo Christi gloria Christus erat.
 Quae meditata fides & credita semper indabit,
 Haec te vique ad caelos & super astra iuuat.
 Nunquam de manibus tibi lex divina recessit:
 Eloquium Domini vixit in ore tuo.
 Romanusque prius decorauit priusque vrbem:
 Cuius in aeternum honor hic dedit esse patrem.
 Districte sub iure pio & moderamine certo,
 Vtique bonus pastor texit ab hoste gregem.
 Hostibus gratas, se ipsum demanit egenis:
 Illos eloquis, hos satiabatur ope.
 Praesule sub tanto flore Ecclesia matet,
 Creuit numerusque, creuit & officium.

VIXIT ANN. DM. LXX. TRIBUS. ROMANVS VII.
 ET IN EP. ANN. XXVII. M. L. D. XX.
 REQVIEUIT IN PAGE XIII. KAL. NOV.
 CONS. DECL. IVN.

In tabula vbi eiusmodi inscriptio legitur, apponitur videntur
 insignia nobilis familiae Columbenisium.

Culianum vero ciuitatis hic Episcopus fuit, cum
 non exprimitur: certum est Caesianum minime esse po-
 tuisse, cum nondum Caesarea cathedra Episcopalis erecta
 esset, sed in vicinioribus locis et haec Formianae ac Min-
 turnensis Neapolim vestitus altera vero ex parte Romanam
 versus Fundanae & Terracinenfis, vt constat ex eius pri-
 mae Romanae Synodi sub Symmacho Romano Pontifi-
 ce, & ex epistolis S. Gregorij. Porro hoc saeculo eiusdem
 nominis fuisse reperitur Andreas Fundanus Episcopus,
 cuius est celebris memoria apud S. Gregorium in Dialo-
 gis, & vixit etiam iisdem ferme diebus Andreas Episcopus
 Aquinas, de quo idem S. Gregorius meminit, sed igno-
 bilis longaque ab isto, de quo agitur diuersus: hic enim
 ante Episcopatum in Romana Ecclesia functus est ho-
 norifice presbyterio. At de his satis.

IESV CHRISTI
 Annus 586.

PALAGII PAP. II. MAVRITII IMP.
 Annus 9.

QVINGENTESIMO OCTOGESIMO SEXTO CHRISTI SAECULO,
 quartae Indictionis, mense Augusto mortuo Tibe-
 rius Imperator, & tunc in locum eius Mauritius subrogatur.
 Sed antequam de his agamus, quae Tiberij obitum
 praecedunt, sunt recensenda. Constat etiam hoc anno,
 ante quatuor menses, quam Tiberius moteretur, Emy-
 echium Constantinopolitanum Episcopum ex hac vna
 migraisse, restatur id quidem is, qui praesens fuit Eusta-
 thius, qui res ab eo praecelare gestas confici ipse, cum de
 & g. Iudine Emychij infelicem exactam narrationem,
 haec ait: Imperator magno desiderio & fide beatum virum in-
 uisit: primum quidem vt ab illo benedictionem acciperet: deinde
 vt intruderet, quo post illum pastor esset populum gubernaturus,
 bene scire ille quidem imperator, sed alterum retinuit, non
 quod ignoraret, sed propter quamdam causam, quia, Dei sibi ap-
 prehenso, hunc nouerat. Quare cum ea, quae res & tempus postula-
 bant, cum imperator locutus esset, illarumque vnum illud de-
 scissit. Ego autem a quibusdam imperatoris familiaribus accepit
 esse fuisse a sancto viro praenuntiatum, viderem ipsi mortem infla-
 re: idque verum fuisse, euentus docuit: nam quatuor post menses
 a vna discessit Christi amator simul Imperator. haec de
 tempore. Cum igitur obitus Imperatoris hoc anno di-
 cto mense se coningeret (vt paulo post dicturi sumus) vni-
 que esse illi affluere hoc anno mense Aprilis Emychium
 ex hac vna migraisse, & ex quo ortigena dicit, quae sepe

haud voluit suo elogio suffragari; vt prope qui nihil boni praeuderat de homine, qui ex iugi omnibus noto leuitio popularem caprâ autam, eadem in illam intumuisse. Ne vero quid deesse posset ad perfectam illam, quam oculis hominum intuebamur expoluerat sanctitatem, illud ille addidit corollarium, vt fugam arripere tentaret, ne eligeretur E: isco possit secundum Bucolicum illud;

Et fugat ad salices, & se caput ante videt.

Ita fugere videri voluit, vt ne fugeret, detineretur à suis. Quamquam esset tunc animo, mox ipsa sublimis dignitas declarauit. Vt etiam in altioribus montibus ser purgator de regere & foras mittere è visceribus solet latentes morbos, reddere que cunctis perspicuos: ita emittens honor, alium fastidium, sublimis cathedra, celsa potestas mox patefacit, que in hominis penetralibus cordis laetè hydropis, & occultatur ambitio.

IX.
IOANNIS
SUPERBIA
DETEGITUR.

Greg. II. 4.
epist. 28.

Greg. I. 1.
epist. 4.

X.
Eustathii
in Euyeh.
apud Sur.
de April.
tom. 2.
d. August. 1.
cap. 23.
e. Greg. I. 4.
cap. 10.

**MAURITII
IMPERAR
QVANDO
COEPE
R. II.**

Accidit id profecto in Ioanne: qui vbi electus est & ordinatus Cōstantinopolitans Antistes, mox sanctam, quam in Ecclesia inuocat pacem: tot laboribus partam fugauit. Etenim mente sublimi elatoque corde homini prædito vix est humilis tanta dignitas, qua te imparem ante fuerat fuga protulit: quam obrem grande sibi comparans nomen, non Patriarcha tantum dici, sed & Occidentis, affectatur. Sunt de his iustae querelæ Gregorij tuoc diaconi, postea Romani Pontificis: vbi ad ipsum postea scriptis his verbis: *Est tempore quo frater noster vestra in sacerdotalem honorem pronicius est, quam am Ecclesiam pacem atque concordiam inuenierit, recedit. Sed quo anse, quare tumore, nescio, nouum sibi nomen ad se addidit, in pronouit. Quis in re vehementer adiuuor: quia ne ad Episcopatum venire potuisset fugisse velle, et meminisse quem tamen adeptum ita exerce de fideret, nisi ad eum ambrosio desiderio cucurrisset. Qui enim indignum se esse sciebat, vt Episcopatus dicit debeat, ad hoc quodque perditum est, vt despectu fratris, Episcopatus appetus solus vocat. hæc ad eum, ad quem rursus superius b de eius animo: quo se abhorrete profellus est per se clarum: Quo enim ar dote (inquit) quo studio Episcopatus pendere fugere voluit: ita, sine Plane loco monitè habitum est, vt qui agnus antea apparuit, mox vna cura infinis Episcopatus leonis iubas induerit. Quomodo autem Pelagius Papa homini glorie aura inanimenti resisterit, hoc loco dicemus. Iam ad Tiberium redeamus.*

Vbi vera ab obitu Patriarchæ Euyehij (vt ait Eustathius) quatuor fuissent menses elapsi, mox ut Tiberius Imperator mense Augusto, cum impetasset solus annos quatuor, totidemque cum Iuliano vno minus mense, prore testatur Eusebius 4, nec non Gregorius Turonensis 4, diem enim sub octauo Childeberti Regis anno Tiberij Augusti mortem contingit tradit, vti que eum ad hunc annum referre pater. Cum igitur ex Græco atque Latino suorum temporum scriptorib. id liquido constet: coarguas erroris necesse est alios recentiores, qui in aliud tempus Tiberij obitum referunt. Ita quidem positum hoc anno vna cum Tiberij obitu ingressum Mauritij, nõ solum Eustathij tunc scribentis auctoritate iustis: sed etiam Eusebij rebus his omnibus præsentis, & quam exactissime coacti, cuius verba posuimus inferius in obitu eiusdem Mauritij Imperatoris anno Christi sexcenti etimo secundo, prope finè. Vbi rursus eum subditimus numerum annorum trium Imperatorum: eorundem testificatione in idipsum conspiciantur, hic oportuit annum primum Mauritij collocasse. His adde & Ioan. Beclarensem ex Latinis eiusdem quoque temporis auctorem, haud pridem in necem emissam idipsum profitentem quos tantos viros fecit, sero licet ab eisdem in errore nos ductos de exordio eiusdem Mauritij sensimus, dum si quæ aliis aduersantibus inuenimus, illos in codicibus errores insignia librationis, vt accidere solet: xillim autimus, magis quæ ipsos adeo enormi errore lapsos, vt crederemus, in laci potuisse. Quam obrem (quod raro accidit) Græcos auctores de rebus Græcorum scribentes, per Latinos corrigere opus fuit, prænoto ib. Græcis in eandem sententiam cum Latinis ab euntibus, vbi rursus ad calcæos renouat. Ita fuit de annis Mauritij disputatio. In quibus Gregorius Turonensis & ipse huius temporis scriptor affirmat Mauritium ingressu Imperij anno octavo Childeberti Regis, idemque & superius tradit, eo anno vltimum Ianuarij fuisse Dominicum diem, quo Dominicalis litera fuit C, quam manifestum est casere in annum quingentesimum octogesimo tertium: non autem in præsentem annum quingentesimum octogesimo sextum, quo fuit iterum Dominicalis non C, sed F, evidenti ratione ostensum est, non hoc anno octogesimo sexto, sed octogesimo tertio post quingentesimum Mauritium imperare cepisse. Quia patet ratione, nullam in textum irrepsisse errorem, in Regella, id est libere cum ad annotatum est, Indictione decima, & secundo anno Pontificatus S. Gregorij. siue Christi anno quingentesimo nonagesimo tertio fuisse septimum annum Consulatus, seu post Consulatum Mauritij: vbi si recitamus ad eundem annum Consulatus, quem certum est octavam sententia in eisdem anno secundo eius Imperij, dicere necessario opus est, eisdem Mauritium regnare cepisse anno quingentesimo octogesimo tertio, qui Consulatus gestit anno sequenti, nempe octogesimo quarto. Quamobrem errore correpto, numeretur annus iste Mauritij tertius, cuius primus numeratus fuerat anno Christi quingentesimo octogesimo tertio. Ad hæc confirmantur de accedat, quod cum constet ex Mauricia historia, auctore Theophylacto antiquitus scripta, Mauritium annos imperasse decem & nouem, vigesimo inchoato, & certum sit tempus obitus eius, & ingressum Phocæ adesse nimirum anno Christi sexcenti etimo secundo, vti affirmandum est, imperare cepisse anno Christi quingentesimo octogesimo tertio, & Consulatus inisse octogesimo quarto. Sed audi de Tiberij obitu tempore eius que vti scribitur, que Gregorius habet: *Hæc anno, octavo solite Childeberti Regis Francorum, Tiberius Imperator migrans à seculo, magnum lacrum et inquam populo de obitu suo: erat enim summa bonitas, in elemosinis pro conceptus, in diuitiis in ista in indicando carissimus, nullam despicens, sed omnes in bona volens, ac complacens: omnes diligens, ipse quoque diligebatur ab omnibus, &c. pergit narrare de sublimi obitu Mauritij, sed ea petemus à Græcis.*

Quod autem de mense, quo obiit, nulla sit inter scriptores controversia, de die tamen haud verum esse reperitur, quod traditur ad quartum Idus Augusti eundem esse defunctum: si quidem tertio Idus Augusti reperitur data pragmatica sancto eiusdem Tiberij de confirmatione eorum, que statuta essent à Iuliano de finibus, honorum & libertatibus in Africa, in ista Publiano Episcopo Carthaginensi ad cuius finem hæc legitur: *Data tertio Idus Augusti, Constantinopoli, Imperij D. N. Tiberij PP. Augusti anno octavo* (ex quo videlicet cum Iuliano imperare cepit) *& post Consulatum eius anno tertio, & R. S. Nob. Tiberij Mauritij felissimi Caesaris anno primo, hæc ibi in editione Iuliani Auctoritatis, ex qua corrigas, bi apud alios legitur, loco Mauritij, Marcij. H. b. per præterea, non Imperator est à Tiberio Mauritium esse creatum, sed Cæsarum, nomenque Imperatoris non nisi post Tiberij mortem accepisse: Cælar enim vocatus tantum, dum Tiberius superuixit, licet diademate fuerit coronatus.*

Insuper fuisse autem solemnibus iuris Ioanem Cōstantinopolitanum Episcopum, Nicephorus tradit, habitantem affirmat breuem orationem à Ioanne rhetore. Quæ sortis munere insignio, nomine Tiberij ad Mauritium his verbis: *Tu vero, Mauriti, pulcherrimum militem optatum imperium tuum facere perge, & sepulchrum tuum vultu bustus exorna, neque stem tuum, qui tibi concessit, sine per dede: in saltem, neque virtutes ipse tuas oblitum tradens, & veluti proximum animi tui generositatem fugiens. Prinde profertur in solentiam ratiandam san frones, & philippica acerbis sapienter presentia sapientiam gubernans. Imperium namque res est quædam sublimis & excelsa, in altum, qui se insidet, sustulens, & rectè cogitat a excutiens. Minime vero o, inuicem eam, quod*

CHRISTI 586.
Greg. II. 4. epist. 28.
Greg. I. 1. epist. 4.
Eustath. in Euyeh. apud Sur. de April. tom. 2. d. August. 1. cap. 23. e. Greg. I. 4. cap. 10.
Mauritij Imperatoris quando coepit R. II.
Mauritij Imperatoris quando coepit R. II.
Mauritij Imperatoris quando coepit R. II.

indulgentiam omnium & charitate, quam ad omnes habuit. Dicebat ego semper venerabilis senex: Credite mihi, fili, quia regnare habeo. Non autem dicebamus tibi: Crede nobis, Abba 240, quia nullus ex Cappodiicia inquam regnavit: importunum ergo habes istam cogitationem. Ille vero rursus dicebat: Peraciter filij, regnare habeo. Nemo autem poterat eum ab hac cogitatione removere, ut qui iam diuinitus accepisset, se in seculum vendendum, atque coronam martyrij coronandum. Pergit autem dicit:

Cum autem venisset Marjces, & universam provinciam illam devassasset, ac dissipasset: reverterentur in Oasim & monachos quidem plures oculis ruerit, plurimosque captivos duxerunt inter quos accepit & Abbatem Iohannem suorum autem dilector magna Constantiopolitanae & Eclesiasticae & abbatem Eustathium Romanum & Abbatem Theodorum Cilicum (trant autem tres infirmantes). Cum ergo vinctus fuisset abbas Iohannes barbaris: Dixit me in conspectum & faciam, ut Episcopus decem pro nobis munusmata viginti quatuor. Accipit ergo illum vinctum ex barbaris & duxit prope civitatem Ingressusque est Abbatem ad Episcopum: inuentus est autem in urbe & abbas Leo & alij quidam Patrum, atque ideo renti non fuerat. Ingressusque tunc abbas Iohannes capere erat Episcopum, ut barbaro munusmata daret. Episcopus autem non plura quam octo munusmata habere inuenit. Voluit ergo dare barbaro octo munusmata & non dixit accipere, dicens: Aut viginti quatuor munusmata prebe te mihi, aut monachum dare.

Coacti sunt qui erant in civitate rursus Abbatem Iohannem dare barbaro sententiam & civitatem. Adhuc autem illum in sua tabernacula barbaro. Post tres autem dies sumptis octo munusmatibus. Abbas Leo in gremium exiit, ubi erat barbari, orantibus illis dicens: Accipite me cum octo munusmatibus, & tres illi demeritate qui infirmi sunt neque pergere per gremium possunt: nam inter se in eos & acrimientum patienter ego vero sanus sum, & servum vobis: Tunc barbari acceperunt Abbatem Leonem & octo munusmata. & dimiserunt illos tres. Abiit ergo abbas Leo vsque ad quemdam locum & cum pro debilitate peregre ultra non posset, hic barbari decem dixerunt eum: multumque abbas Leo struxeram dicens: Tu perponat animam suam pro amicis suis, matrem hac dilectissimam nem o habet. Tunc nos quoque cognovimus, quid enim esset, quod dixerat: quia regnare habeo. Peraciter enim regnavit, quia posuit animam suam pro amicis suis. hucusque apud Sophronium de martyribus monachis sub Tiberio Imperatore.

Contra imperatorem suum orationem scripsit, cuius & sub scriptura de corpore, quo afflicti sunt, multam vim lacrymarum profudit. Denique sublatam imperator coronam & paravit hanc Calixtus conuictus. Illud subditum uoluntatem quae latet, onat, exo dicit: partim tam commoda, quibus aduersus, partim ipsam renouatum principem prope, quibus se dignum impera praesertat virtutes aduersus, in partem vero laudis eorum rerum omnium conciliatum quod tractatum uoluntate dispensat, extulerunt. Vbi tunc non uoluit Mauritiu imperatoris ceremoniam Principis adhiberi, imperator ipse in lecto fuerat positus, in somno uariis formis exera que tunc probo neque scribit exprimi queat, et regitanda uoluit, in cubiculo suo illud are, uisus. Vir uero, manus in cubiculo ad eum praesertat: Hactenus, Tiberi, reuoluitur in mentem: Tunc uero impugnat impugnat uisus temporibus extulit, postquam autem exegit uisus iohannem illud amica uisus. Igitur deinde natura quamuis imperator effectus, interuam inuicem deposuit, ante extem uelut uoluntatem quodam uel inuicem ad fides superas euoluit. Igitur Tiberiu cum loquens tribus, filia autem quatuor ante praesertat, qui postquam imperatorum sepulchro reposita, hanc ad Mauritiu uoluntate atque scilicet tu curat, & hanc, quod Tiberi suum praesertat fuerat de ipso diuersis dicit. Nam cum hanc tantum praesertatorem monuisse, quoniam praesertat curare & sic loquitur, hucusque Nicephorus.

Quod autem ad offensum uisum in somno Tiberio praesertatorem ad Mauritiu referri potest, cuius temporibus Phocas insurgens in ipsam eiusque filios tyrannidem dicitur extulit, dictum existimari debet de Tiberio uisum, non tantum tunc post obitum consecratum imperatorum praesertatorem eoque perenne, ubi nullus esset timor, quod illud auferret tyrannus, celi uidelet principatum, in quo cum CHRISTO regnant omnes Sancti eius.

Accipiam uero ad eius succellotem Mauritiu uoluntate, hic de alio quoque sanctis martyribus dixerenda uoluntate, quod hoc Tiberi Augusti tempore exsiliu barbari in caecis Aegypti partibus consecutus sunt coronam martyrij. Rem gestam autem apud Sophronium filia habet: emiserat autem Tempore, hanc Imperij Tiberij sublatam Calixti, et tunc in Oasim, uoluntate magnam illum in uoluntate reuoluit monachum genere quidem Cappodocem, hominem autem Iohannem. De hoc mox multa digna admiratione narrabo. Non autem ad illud peruenientes amilare colloquimur, magnum experimentum capentes sancti hanc uiri magnifice adhiberent, & maxime in humilitate eius & silentio &

Mortuo igitur Tiberio Imperatore, Mauritiu libertas regim inis habenas moderatur ide cum in Infernum et regnum habetista Gregorius d, perlonam faciens: Respondit (inquit) Christus dicens: Ego te de notario Comiti

XVII. BARBARO RVM GRAB SATIO IN SS. MONACHO.

XVIII. LEONIS ABB. MAR. XVIII.

XIX. Saraceni Male Periere.

XX. dGreg. la. p. 1. ind. 11. extibi

MAVRITIO NYPTVITRA DITAFILA TIBERII IMP. a Euseb. l. 1. cap. 12.

XXI.

b Euseb. l. 8. cap. 1.

XXII. MAVRITIO DE FENSO CATHOLICI A. FIDEI. c Greg. l. 7. epist. 47.

XXIII. MAVRITIO LITTE RAS SCRIBIT AD S. THEODORVM.

XXIV. NOVS MITTITVR APOCRIFARIS CONSTANTINOP. d Greg. l. 4. epist. 19. Ind. 14. e Greg. epist. 2. 2. ap. 11. 11.

XXV.

excubitorum, de Comitibus excubitorum Caesarum, de Cesare Imperatorum, nec solum hoc, sed etiam patrem Imperatorum feci. hanc ipse sed minor, quod nihil de castrensi militia, attingens tantum, qui forensis militiae eius fuerit magistratus, cum tamen conflet ex Castrensis rebus bene gestis iudicatum esse dignum Imperio. Non omitendum de Mauritio illud, ipsi Tiberium filiam suam nomen tam Constantiniano, siue (vt alij habent) Constantiam in matrimonium collocasse eo tempore, cum iam mocturus in lecto de cubete: de quo illa Eusebius ait: Cum autem Tiberius iam propa ad extenuum spiritum edendum venisset, Mauritio, qui ad Imperium gubernandum iam elatus fuit, filiam Augustam collocavit in matrimonium, & Imperium pro dote trinitate paulo post.

Qui etiam ipse nomen illi imperavit: siquidem Mauritium Tiberium, Augustam Constantinam appellavit. & infertur, ubi nuptias solemni pompa celebratas delcriptis, hanc de Mauritijs motibus addit: hinc rebus confectis, Mauritium deinceps non capere modo, verum etiam animum eximia purpura & corona vestitur. Nam solus fere ex Imperatorum numero sibi ipsi imperare nititur, & Imperator re vera factus, primo popularem perturbationem statum ex animo suo exigere. deinde statum optatum in rationis domicilio constituens, vnum se virtutum exemplar praeberet, quo subiectos ad se imitantium erudiret: Atque ista dicitur a me quidem, non vi cum blanditijs & assentatione deliniam (cum enim, amabo, hoc a me ad eum finem diceretur, cum illa, quae ipsi literis prodromus nomen ignaret) sed quod tum dona a Deo tunc munificer tributa, tum res, quae tam variis modis adeo proficere & saluiter acherant, ea ita se habere, liquidus ostendunt: quae sane omnia ex animo & ingenio Deo accepta referre debemus. hanc Eusebius.

Cum autem omnium sententia conflet, Mauritium egregium omnium virtutum fuisse cultorem, potissimum vero obedientissimum ipsius Catholicae religionis cultus: testis est de hoc sanctus Gregorius in Epistola ad Anastasium Antiochenum, ubi ait: Omnipotenti Deo gratia sine cessatione excludenda sunt, & pro vita nostris & Christianissimi Domini nostri Imperatoris, & tranquillissima eius coniuge, & mansuetissima sobola semper orandum est, quorum temporum haereticorum ora conticebant: quae est enim corda in infamia peruersi sensus elidunt. Catholici tamen Imperatorum tempore, praesens, quae sentiant, eloqui non praesumunt. hanc Gregorius.

Quod etiam eiusdem Mauritijs magnam animi demissionem cum pietate commendat, illud ab eo specimen hoc anno editum legitur, quod ad S. Theodorum Aechimandritam, a quo de Imperio cum victor a Perlis rediret, oraculum haud dubium acceperat, confestim literas dedit, ab eodem preces expolices: Gregorius enim sanctissimi viti discipulus, qui res ab eo gestas omni se de consecras posteros tradidit, hanc de his habet: In defuncto Tiberio (vt vos sanctum pro adixerat) Imperium obtinuit, & eius vestigia in memor. Epistolam ad illum nostri, rogans, vt Deum pro se deprecaretur, vt Imperium in pace tuari possit, & ab hostibus defendi, addiditque vt petere, si quid a se vellet. Sanctum autem Theodorum beatum Philumenum misit, & rescripsit Imperatori, vt in vniuersum pauperum aique iumentorum monasterio tribueret. Adixit igitur Imperator monasterio singulis annis tritici modios sexcentos, & postulanti illi pro munere misit, huculque Gregorius, reliquae autem Mauritijs res gestae annis singulis ordinem temporem narrabuntur.

Cum vero innotuisset Pelagio Romano Pontifici Mauritium Imperatorem post Tiberium coronatum, ex more nouum ad eum misit Apocryfarum diaconi Cardinalem. restatur id quidem S. Gregorius in Epistola ad Eologium, fuisse vero illum S. Romanae Ecclesiae Archidiaconum nomine Laurentium, idem Gregorius ad testatur in Epistola ad Ioannem Constantinopolitanum Episcopum postea missi: qui cum ipse Gregorius Pontifex creatus est, fuit ab eo ob delicta depositus, & in locum eius subrogatus Honoratus, vt ex ipsius Gregorij Registro colligi posse videtur.

Gregorius igitur tempore Tiberij eo bene fundus manere, illo defuncto Romanam reuertus est, & quidem

magnis donatus inuenitibus, nempe sacrosanctis reliquijs Andreae Apolloli, & Lucae Evangelistae, quas nempere tempore Iulianiani refoffas & honorificentiori loco reconditas vidimus. Quod enim (vt dictum est) restat in Vrbe in Caelij Montis regione ad clivum Sancti monasterium Gregorius sub titulo S. Andreae, eiusdem Sancti reliquias sibi dari petiit ab Imperatore: quas accepit insignes quidem, nempe brachium S. Andreae cum capite S. Lucae, est de his in Vaticanis monumentis verus assertio in priori pagina codicis signati numero centesimo quinquagesimo tertio. Extat adhuc in eodem monasterio S. Andreae ipsum eludem Apolloli brachium argentea theca ornatum, quod certis diebus super altare primarium populo vitendum, & venetudum proponitur: caput vero S. Lucae in basilica Vaticana reconditum, sibi haec tenus honorifice asseruatur.

Reuertus S. Gregorius Romam, hoc otio bene vias elinam quos inchoauerat Constantinopolim liberos Molarium, perficere laborauit, vt ipse testatur scribens ad Leandrum f. Inferuisse postea Gregorij Romae ipsi Pelagio Papae in scribendo aduersus schismaticos, proinde dicitur sanus. Similiter enim Romam rediit, aduersus ingruentes ob capitula illa Tria schismaticos ista Pelagij stylium exeruit. Eorum omnium (vt dictum est) caput fuit Aquilensis Antistes Paulinus, posteaque eius successor Elias, inde vero Senerus. Vixisse autem in hunc vique annum traduntur Eliam, ad quem coarguendū ipse Gregorius diaconus iussa Pelagij epistolam scripsit, restatur id Paulus diaconus, ubi ait b: Pelagius Papa Euseb. quidem Episcopo nolenti Tria capitula Chalcidonenfis Synodi suscipere, epistolam satū vtilium misit, quam beatus Gregorius, cum adhuc esset diaconus, scripsit. hanc Paulus. Qui, dum ait, nolentem Eliam suscipere Tria capitula Chalcidonenfis Synodi redargutum a Pelagio Papa, minime quidem de Tria capitulorum questione vias esse fuisse consultat: etenim illi se inter schismaticos collocat, qui cum vniuersa Catholica Ecclesia (vt saepe suspensus dictum est) recipiente Tria capitulorum damnationem ipsi eam tamen habere minime viderent, quos accente more propugnant cum ipso Elia alij eiusdem Ecclesiae Episcopi Aquilentes, qui praeterea tunc in duces schismaticorum exhiberunt. Non ergo Elias schismaticus erat, quod nollet Tria capitula suscipere, sed quod damnationem eorum minime acquiesceret, & pro illis pugnet, quae tuenda susceperat. Sed & in eo corrigendus est Paulus, dum Eliae obitum & successorem Seneri ad illa referret tempora, quibus S. Gregorius Augustinum in Angliam misit; cum id non solum auctoribus omnibus hoc anno ponentibus Eliae obitum adseruerit, sed & ipsi Gregorio id restat, dum longe ante Augustini ad Angliam legationem susceperat, imo antequam ipse Gregorius ellet Pontifex, Senerum sed. sic Aquileiz significat litteris ad eum scriptis anno primo sui Pontificatus se repote qui post literas Pelagij Papae nomine a Gregorio scriptas ad vniuersam se Catholicae Ecclesiae conuertet; sed iterum se ab ea confundens, ad schismaticos transiit: factus est: quo nomine ipso sui Pontificatus exordio idem Gregorius ipsum redarguit.

Quod vero ad dictam Epistolam a Pelagio Papa missam ad Eliam Episcopum spectat: eiusdem plane generis fuisse vasa est, cuius erat epistola S. Leonis ad Flavianum, quae cum epistole nomine scripta esset, eadem diceretur & Tomus ob sui amplitudinem atque tractatum: nam & ipsa Pelagij epistola ab ipso S. Gregorio libet est innotuata: quod ad Hiberiae Episcopos, dum scribit, hanc habet l: Vt igitur de Tria capitula, animo vestro ablati dicitur, postea factis abundanter infundis: librum, quoniam de hoc re sanctae memoriae decessor meo Pelagius Papa scripsit, vobis vtiliter indicam transmittere: quem si postea voluntaria defensionis studio, pauca vigilanti quae corde volueritis videri, cum vos per omnia seuerauerit, & ad vniuersam vestram reuertere nihilominus esse carissima. hanc Gregorius; cuius modestia commendatur, cum totum Pelagio tribuit, quod tantum eius nomine scriptum esse; in hili sibi arguta laboris a

Vertical text in the right margin, including page number 744 and various references.

a. l. c. 3.
b. Gal. 5.

c. lib. l.

d. lib. l.
e. Ephes. 4.

f. Ephes. 4.

g. i. Pet. 5.

XXXV.

h. Iohan. 14.
i. Iohan. 13.
k. i. Cor. 1.

l. i. Cor. 2.

XXXVI.

caritate perquirat, atque cognoscat. Nam sicut beatus Iacobus
Apostolus ait: a Vobis & contentio, ibi & inconstantia & o-
mnino opus prauum, & iterum Dator Gentium dicit: Qui vos im-
pediuit caritati non obedire: persuasio haec non est ex eo, qui ve-
nit vos, modicum fermentum totam massam corrumpit. &
alibi: Ego confido in Domino, quod nihil aliud capiat, qui an-
tem conturbat vos, portabit iudicium quicumque est ille, & in sub-
sequenti ait: Vtinam abscondatur, qui vos conturbant. Erru-
sum aduocens dicit: d. Quod si inuicem mordetis & comeditis, vi-
dete ne inuicem confundamini, & iterum: Si spiritu viuimus, spi-
ritu & ambulamus: non edificamus in vanis gloriae cupidis, inuicem
prouocantes inuicem inuidentes: Alter alterius onera portemus, &
sic adimplebimus legem Christi. & alibi idem Apostolus ait: Fide-
lis genitricis ad Dominum Patrem Domini nostri Iesu Christi
ex quo omnis paternitas in caelo & in terra nominatur, ut dei vo-
bis secundum diuinitatis gloriae sit virtutem, corroborari per Spi-
ritum eius in interiorum hominum, habitare Christum per fidem in
cordibus vestris, in caritate radicatis & fundatis, ut possitis com-
prehendere cum omnibus Sanctis. Et post alia: Obsecro itaque
vos ego vinculis in Domino: ut diligite ambulatis in vocacione,
quia vocati estis, cum omni humilitate & mansuetudine,
cum patientia supportantes inuicem in caritate, solliciti seruare vi-
nitatem spiritus in vinculo pacis. Vnus Dominus, vna
fides, vnus baptisma, vnus & Pater omnium, qui
super omnia, & in omnibus nobis. Et dum tales exhortationes
Apostolicas habemus: quis nos separabit a charitate, quae est in
Christo Iesu Domino nostro? Si enim cum humilitate & sic di-
genter intendimus: consilium amicum & intellegimus, quod illi sit in-
dicator noster, de quo dictum est, quia aduersarius vester diabolum,
sicut leo rugiens circuit, querens quem deuorare: secundum eius-
dem Apostoli exhortationem, cum omni nos concordia & vnitate
in fortitudine fidei resistere atque obuiare necesse est. Exemplo enim
omnes indicimus, carissimi fratres ac filii, quanta mala quantaque
flagella diuisione Ecclesiae fuerint subiacata. Vnde in ipso miserico-
diae, licet indigni confidimus, quia si Ecclesiam suam aduocare atque
pacifice conciliare, omnia a nobis, quae pro delictis nostris suscepimus
flagella, celerrim remouentur, & vitas ac firmitas pacis Ecclesiae pa-
cem nobis & temporalem aduocet & aeternam.

Tantummodo rogamus, & obsecramus, & per diuinum vos
tremendumque Dei iudicium obtestamur, vbi fidei nullus hominum
poterit argumentum vel occasio inuicem subornare, ne viterum per vos
Dei diuidatur Ecclesia, sed hereditatem Domini communem possi-
damus & tenemus studio. Quae autem sit eius hereditas, ipsius
verba, quae ad discipulos dicta sunt, audiamus: Pacem meam do
vobis, pacem meam relinquo vobis, & iterum: In hoc cognoscet
omnes, quia meo estis discipuli, si dilectionem habueritis ad inui-
cem. Id ipsum autem sicut ait, k. Vt electionem, dicimus omnes, &
non sinit in vobis schismata: sinit autem perfecti in eodem sensu, &
in eadem scientia, ut in sinum matris Ecclesiae congregati efficiantur
vnus grex, ut vnus Christi pastoris custodia ab omnibus externis
interisque hostibus inuisis eius protectione atque defensione serua-
rentur illis. Haec autem ad vos direximus per fratrem & Coepi-
scopum nostrum Redemptum & Quodammodo Abbatem monasterii
maioris basilicae S. Petri Apostoli, quos vestra dilectio & compla-
cita Deo caritate suscipiat, & ad nos cum vnitatis vestrae gaudio sine
mora veniri dimittat: quatenus cognoscentes dilectionem atque o-
bedientiam caritatis vestrae cum S. Angelo communiter atque ve-
raciter facere mereamur. Gloria in altissimo Deo, & in terra pax
hominibus bone voluntatis. haec Pelagii Papae epistola
per Legatum missa, qua inquit amantissimi Patris perdi-
tos filios studuit in domum paternam reuocare, & oues
errantes, ut vigilantissimus pastor, ad gregem sollicita cu-
ra reducere. Sed frustra, huiusmodi illi obdurato magis
corde resisterunt, nihil pacificum, humanumque, ut par-
cerat, ad Pelagium Pontificem referribentes, sed aduerfa-
ria ac contradiatoria potius scripta proteruo animo, per-
tinaci spiritus, superba intentione, atque arroganti fastu
miserere per suos nuntios ad hoc delectos.

Cum tamen nec sic quidem Pelagius Papa desepit
furentes illos, & multa febre phreneticos delirantes, sed
de adhibendis medicamentis rogantibus maiori cura
sollicitus, quam incepto, quam stulte deuians a veritate
suas illi contradiciones opposuissent, ostendit, primam

illos ab eis nuntios, voluit produci ex Apostolicis feri-
tatis rerum gestarum exemplaribus reddere certiores, in
de per litteras rursus eisdem schismaticis Episcopis
admonere, arguere, rogare: quod demum ut auctiorum con-
tentiosa deponita, ad finem patientem, colique expectanda
resoluit. Haec matris Ecclesiae properantem iunxit eos ad
Concilium sine Romae, sine potius Ravennae ubi maiorem
ipsorum commoditatem habendum. Epistola autem
sic se habet ab eodem Gregorio diacono (ut idem com-
munis alius praefertur filius) conscripta.

Secunda Pelagii Papae ad Episcopos Isthiae
epistola.

Dilectissimi fratres Elia vel alius Episcopi Isthiae Pelagius E-
piscopus.

Dilectionis vestrae per eos, quos direxisti, scripta suscipimus:
relictisque his, grati sumus maxime & dolere per nos, cum neque
hig, quae nos vobis scripsimus, respondisti, neque ut fratrum de-
curat caritatem, fidei nostrae satisfactio suspensa ad vnitatem
Ecclesiae remouendi obedientiam commodasti: postremo nos eos
aliter, qui venerunt, dirigere per nos, ut aperitissimam, iudi-
cistis, quae satisfactio, se patenter accipere: sed scripto nos
vbi quasi capitulare, vel inordinatum potius ostendimus, nihil
inducimus, sed a vobis aliud asserere, nisi ut vestra tantummodo
essent portatores epistole. In qua tamen nullam rationem satis-
factionem quae sit vos legitur, sed velut indicatum quid nobis expof-
fisset, quod quam primum sit, quam iustissimam, Petramque regis
in uinculis, si volueritis ad cognoscendum veritatem accedere, spem
dilectionis cum diuino auxilio potestis adducere. Vnde nos cum
propheta Ieremias ab illo conuenit exclamare: in Osmaria, & huius-
modi sum, & filii a bonis, & dolor cordis mei renouatus est. Re-
nouatus est dolor cordis nostri, quod dicitur, diuisionis scandalum
in uinculis tanto fidei fulgere superat: maxime quia pro ueritate
hominum passionem decepit, scripta nobis diuersis infirma con-
traque direxisti: & quod in epistola Patrum quadam infirma con-
traque direxisti: sed nec ad constantem peruenit tenuitatis
re: ita ut nec ordinem testimoniorum, qui in epistola Patrum
legitur, seruaueris: quippe ut quod scriptum nominat alterum fu-
rat, alterius nominis titulo promeretur. In quo eadem dicitur
vobis Apostolicam in conspectu, aptare: Nescientes nos, de quibus dicitur,
nos, de quibus asserunt.

Quod quidem non vestra malitiae vel calliditatis creatio ad-
scribendum, sed veneno hostis malignissimi perficimus expof-
tum: qui per uiam feminare per uia, ut vique in formam secum
DEI Ecclesia non quiescit. Ex quo intellegimus, fraternitatem
vestram epistolas, de quibus posuisti testimonium, non legit, neque
enim si vobis diuina scriptura constaret, illa, quae apertissime pro
fidei tantummodo causa sunt posita, alii conuenire fingeret,
propter quod ab errore diuisionis, in quem falsis opinionibus
inducti, hortor & spero vos celerim reuocari, & non sicut o scri-
ptum est) inquam cum infidelibus docere, sed illi iterum in quo nec
sua colla submittere, de quo ipse Dominus dicit, p. In quo
meum suum est, & omni meo est, quod nullo modo poterit qui
vel ferre, vel discere, nisi eadem iugo caritatis vinculis fuerit subo-
gatum, ipsi oneri per dilectionem quippe ut spiritus satisfactio, mentis,
humere, vireque subleuetur. Sicut namque amonita ab hostibus
intellectum facit per superbia colligare, ita cooperata charitate
humilitas mentis in vnitatis fidei persuetudine ad cognoscendum ve-
ritatem illuminat.

Propter quod praesentium portatoribus, quos fraternitas ve-
stra direxit, & ex codicibus & ex antiquis posuisti sumi scilicet
Sede Apostolica relicta sunt aliqua, quibus euidenter appe-
ret, nihil eorum, quae in vestra posuisti epistola causa, triam Cap-
tutorum, comente vlatenon, aut verisimiliter coaptari. Ideoque
necesse est, vos omnes epistolas synodales sollicito rigore atque per-
currere, ut eadem non agnoscat, quia sancti Patres nihil aliud
de Chalcedonensi Synodo in suis epistolis firmiter, nisi ut in-
solubilis fidei definitio seruaretur. Nam ad eandem Synodum
confirmantem haec recordationis praedecessor noster Papa Leo
scribens inter alia sic ait: Ne quis per malignos inter presbi-
terios ab illo videtur, vtrum qua in Synodo Chalcedonensi per vni-

paucis: Hanc Ecclesiam vultatem, qui non tenet, tenere se fidem credit? Qui caritatem Petri, super quam Ecclesia fundata est, deserit, & sequitur in Ecclesia se esse confidit? Item post alia: ad pa. u. primum pertinere non possunt, quia pacem Domini discordia suorum turbant.

Itum ex eodem libro sic dicit: Ad sacrificium cum dissensione venientes reuocati ab altari, & iubet prius concordare cum fratre, tunc cum pace redeuntes Domino munus offerre: quia nos ad d. Cain munera respexit Deus: neque enim habere Dominum pacatum poterat, qui cum fratre pacem per selet discordiam non habebat. Quam sibi iuravit pacem promittit: ut inimici fratrum? Quia sacrificia celebrare se credunt amuli sacerdotum? Secum esse Christum cum ceteris fuerint, opinantur, hi, qui extra Ecclesiam cogitantur? Tales etiam si occisi in conspectu nominis fuerint, macula ista nec sanguine abluuntur. Inexpugnabili & grauis culpa discordia nec passione purgatur. Esse maxime non potest, qui in Ecclesia non est, ad Regnum pertinere non poterit, qui eam, qua regnatura est, dereliquit, & post alia: Cum Deo manere non possunt, qui esse in Ecclesia Dei vnam inter noluerunt: ad eam licet suam non igitur trahit, vel oves huius animas, ut ponant: non erit illi fides coronata, sed perna perditionis: nec religiose virtutum exercitio gloriose, sed desperationis interitus occidit: talis potest, coronari non potest. Item eiusdem: An esse sibi cum Christo videtur, qui aduersus Sacerdotes Christi facti? qui se a clero eius & plebe societate fecerunt? Arma ille contra Deum portat, contra Dei dispositionem repugnat: hostis altari aduersus sacrificium Christi & vultu pro fide perditus, pro religione sacrilegus, inobsequens seruis, filius impius, frater inimicus, contemptus Episcopi, & Dei Sacerdotibus derelictus, conuenire audeat aliud altare. Item cuius supra: Peius schismata crimen est, quam quod hi, qui se schismatizant: qui tamen in penitentia criminis constituti Dominum plenis satisfactionibus deprecantur. Hic Ecclesia queritur & rogatur, hic Ecclesia repugnat. Hic potest necessitas fuisse, illic voluntas tenetur in scelere. Hic qui lapsus est, sibi tantum nocuit, illic qui haerem vel schisma facere conatur, multos se cum trabendo decipit: Hic animo vnus est damnatum, illic periculum plurimorum. Certe se peccasse huius intelligit & lamentatur & plangit: ille tamen in peccato suo, & ipsi sibi delictis placent, a matre filios segregat, oves a pastore sollicitat, Dei Sacramenta disturbat, & cum lapsus semel peccauerit, ille quod peccat. Postremo lapsus martyrium postmodum consecutus potest Regni promissa percipere: ille si extra Ecclesiam fuerit occisus, ad Ecclesiam non potest premia peruenire. Item qui supra: Quod si in scripturis sanctis frequenter & vbi que disciplina peccatur, & fundamētum religionis a fidei obseruatione ac timore proficitur, quid cupidius appetere, quid magis velle ac tenere nos conuenit, quam ut radicibus sortis fixis, & demiciliis nostris super petra robustissime solidatis, inconuulsi ad procellas ac turbones facili scemur, vt ad Dei munera per diuina precepta vltre possimus?

XLII. c. Math. 5. d. Gen. 4.

XLIII.

Et idcirco hortamur dilectionem vestram, & obsecramus, vt tam terribilia Patrum testimonia cognoscentes, nullo modo patriamini videremur in diuisione Ecclesie persistere; sed in viscera S. matris Catholicae atque Apostolicae regredi tota mentis intentione celebrare: vt radicati in caritate vnitatis atque fundati dicere mereamur: e Ecce quam bonum & quam secundum habitare fratres in vnum: vt acriter exilamantur: si depletum est gaudium nostrum, & lingua nostra exultatione. Quibus breuiter quidem sicut abundanti tamen caritate responsi, & de fraternitatis vestrae mentibus: & de diuina misericordia virtute confidimus, vos sancta cuius reformari indubitanter Ecclesia. Si tamen pro nostris adhuc delictis aliquid inimicis animarum vobis oblationis (quod absit) aut dubietatis intulerit, secundum quod interlocutio nostra Gestorum apud nos habitum supra ma complacuit, & sicut excellentissimo domino filio nostro Smaragdo Exarcho Italia supplicare curamus: distulisti huc ad nos personam, quibus facilius reddenda, recipiendaeque si ratio, mutare solentate, vt nulla deinceps consensu vestri dubietas super sit, aut tarditas, si cui satisfactio plena reddatur. Vel si hoc pro longinquitate locorum, vel temporum qualitate paucitudo illic Ravennae hac congregatio sacerdotum, quo nos etiam, quod loco nostro inter sint, diuinitate propitia, dirigemus, a quibus satisfacionem plenissimam capiat: ne amplius animae simplices diuisa a S. Ecclesia pro superfluis questionibus tam longa obli-

* accoleat. c. Psal. 122. 123.

... quoniam istum querere omnino aut revocare a legitis eorum, que ab ista sunt, hominum est infidelitatem tantummodo ex-
... de his, & universali Christi fidei. In quo tenetur & omni pro
... licet, sed submissis, a enim: Quomodo apostolica quidem &
... paterna dogmata omni non iradita, in corroborata sunt atque
... firmata.

... quoniam istum querere omnino aut revocare a legitis eorum, que ab ista sunt, hominum est infidelitatem tantummodo ex-
... de his, & universali Christi fidei. In quo tenetur & omni pro
... licet, sed submissis, a enim: Quomodo apostolica quidem &
... paterna dogmata omni non iradita, in corroborata sunt atque
... firmata.

LI. Definitur epistola ista S. Leonis.

diabolicam, merito nomine Theodori, qui schisma & nomen Episcopi habuit, in angulo & ignobili loco urbis terrarum latitanti, in Mopsustiano Cuius scilicet de oppido, vere quidem principiter a Paulo Sampsate descendendi, licet Photino & ceteris hereticis in libro incarnationis Domini nostri Iesu Christi in toto suo proposito ipsi verbis innotuit. Et si quis peius, isse per machinationem & audaciam & errorem diaboli valebat homines acuta sua sunt celabra lingue veneno, quod sub lingua assidue est, deperire. Et interim quidem reinchebatur suo latibulo, timentis potestatem eorum, qui a magno Deo & Salvatore nostro acceptam Iesu Christo calare super colubros, scorpiones & omnes virtutes inimici. Dico autem sanctos Apostolos, & qui consequenter ab his susceperant Martyres & Confessores & Episcopos, & ceteros sanctos. Invenio autem, neficio quomodo, & tempore capere, & extra finis suos fulas amegens, & in parochiam ad unum non pertinet, tanquam eruditus sermoneator, & in Antiochia Syria in Ecclesia alloquens, sit dicit: Homo Iesus, quid est enim homo, quod memor es eius? Apostolum autem de Iesu dicitur fuisse hoc, dicit: Dum enim qui paulo minus ab angelis miseratus est, vidimus, loquitur Iesu. Quid ergo homo Iesus? si illic omnibus hominibus, nullamque habens & sperantem ab homine eiusdem generis, prater ea, que gratia est dedit.

a Luc. 10.

LXV.

Quibus Praefatus Constantiopolitana urbis Episcopus referens ait: Fugiamus turbulentes & censores fallaciterius septa Dei impugnantes, deo adversorem sui dentem indiditiam Trinitatem, Eranomy audaciam circumcludentem scientiam incomprehensibilem naturam, Macedonij rabiem separantem a Deitate inseparabiliter procedentem spiritum, & novam istam blasphemiam, quae iudicium multo amplius superat blasphemiam, introducens: nam illi quidem cum Filium negant, fraudant rano radicam: ipsi vero cum, qui est, negantes, alterum introducant; detrahentes finceram naturam.

LXVI.

Rursus de huius errore Iohannes quoque Antiochena Ecclesia Antistes ait: Multo autem tempore presertim Theodorus, quifuit multum vt Nectorio, quod Christus Filius Dei veri, qui de sancta Virgine Maria natus est, non est, qui ex Patre natus est Deus Verum confabulans Genitori, sed homo pro qualitate sua voluntatis ex DEO Verbo, opera, iocum suscipiens.

LXVII.

Rursus de eius errore Cyrillus ad Lamponem presbyterum scribens, ait: Cum apud Hel am commoveret, vir aliquis ex his, qui nobilitate militavit in palatio, epistolam multorum versuum & grandem oblituli mihi signatam, quam se dicebat accepit ab Antiocheno Ortoedoxo: subscriptiones autem erant in ea plurimorum clericorum & monachorum & laicorum. Accusabant autem Orientales Episcopi, quasi tacentes quidem Nestory nomen, & distimalantes et adversari: Transientes autem ad Theodori codices de incarnatione factos, in quibus multo peiores nefariae blasphemiae posite sunt: pater enim fuit Nestory perfidus, qui & illius mala locutus, impius & in his factus est.

LXVIII.

Rursus de errore illiusdem Cyrillus Alexandrina urbis Episcopi ad Acacium Melitane urbis Episcopum scribens, ait: Non oportet latere sanctitatem vestram, aut fortitan cognovistis, quod omnes Orientales religiosissimi in Antiochia conveniant, cum transfussisset Theodorum dominum meum sanctissimum Proculi generum pium intellexit, & rectorum dogmatum: Erat enim ei ratio multa & longa de dispensatione Domini nostri Iesu Christi. Sapposuit vero capitula quaedam collecta e Theodori coditione, quae consonantem Theodori perfidiam intelleximus habere, & adhaerens eis etiam illa anathematizavit.

LXIX.

Rursus de errore illius Ecclesia Antistes ad beatum Cyrillum scribens, ait: Iam vero quidam vultum secundum susceptionem omnibus modis abdicant. Morbus enim aliqui sublati miterant Orienti immutabili modo vultum depicere Ecclesiae corpus apud aliquos quasi stantibus, & superclus excolenter eruditone latenter.

LXX.

Honoratus Episcopus enim quidam pronuncia C licia: Theodorus vir ver simili dicens, & potem suadere, aia quidem supra vrilomali de Ecclesia statum d rebat ad populi placentiam: alii autem loquor in scriptis poverbar, qui in principis quo-

ritudam eius coditionis anathematis circumcludere inficitatem non manifestare. Alii scripta ista primus exposuit: in effere Dei Genitricem factam virginem, tanquam Deo Verbo non suscipiente secundum nos naturam, & post pauca: Nec enim dicitur secundum filium suam, vel secundum susceptionem vultum esse Deo Verbo hominem, sed ha voluntate: quaedam tanquam divina natura non suscipiente alterum modum vinitate prater non circum scriptibilem. Ille dicit Dominum nostrum IESVM CHRISTVM non oportere adorari sicut Dominum, sed relatione Dei honorari sicut imaginem quaedam: magis autem manifestum secundum eum dicit, sicut inler aliquod relatu: in adfensu dem omni. Ille & carum Domini pronunciatum nihil omnino predesti, desipiam Domini vocem d. Que est carum nihil prodessit. Ille & Apostolos dicit non cognovisse Christum quod Dem erat, sed supra fidem que est in homine ad fidem esse Ecclesiam.

Rursus de errore illius Nestorius Hierosolymorum presbyter Ecclesiae cae historice scriptor, ait: Ira Photinum, in molu & alicuius esse factus: Theodorus quidem praecipue imitatus est, malitiosum quod dem loquendi, & in lingua paratissimum, & ipsi tanquam instabilis voluntate, qui huc & illuc inclinat ferbarur: clericatum enim Antiocheno a prima etate commutatum, & in re conuersari potissimum, ad seculare laicos reuoluit: non delectabatur, in omnibus autem deum imitabile. Et beatus Iohannes Constantiopolitani Episcopi scripsit epistolam, quae vsque adhuc in codicum legitur, & aperiore ad meliorem partem, iam eam transferre praualuit, & iterum in concilio vrbis, iterum in clericali esse copit. Et Antiochia relicta, in Tharsis transiit, in Episcopum, notandum Deo veritate mansisset imperatui illius praedicationem fieri. Ipona autem elementa sua de hinc ex Iudaea vantiqumque codicum in Priphiam v salmorum conscripsit, omnes de hominibus praedicationes abnegantem: culpato vero & periclitam, contra se sibi dicit, non ex voluntate, sed compulso omnium testimonio: & codicum ipsum delere pollicens, laemer conseruabat Iudaea impetatu vranum. & post pauca: CHRISTVM enim IESVM generis nostri Salvatore & Dominum (quod stendorem patere gloria & imaginem iustissimum paulu vocat, f. re cum omnia dicere) verbo in vinitate, quae praesertim nostrorum fuit peccatorum, & ad dixeram natura blasphemata confecta, de quo ad Colossenses scripsit epistolam, quibus & omnia creata sunt, quae sunt in caelis, & in terra, visibilia & invisibilia, quod per eum in eum creata sunt omnia) haec incarnationem Verbum, sicut Evangelicis verbis dicitur, ad hominem per vira promissionem & papatum peccatorum creatum Deo Verbo scriptum statum in omnibus. Et haec in mystico remonibus ausus est.

Contra errores eiusdem Theodori, praetoriationis Theodori & Valentiniani legem promulgantes, iugum ante: Delitum a nobis venerabili nem pugna doctrina reddentes, eos, qui consunt contra Dominum impe conscribere debita condemnationi subire, & nominibus legibus vocari oportere excommunicationem, istam igitur circumdare eos consensione suorum peccatorum, & in tali vocabulo permanere in aeternam: quatenus nec vultu sentur, & post mortem permanere contempit. Igitur doctrina Theodori & Nestorij impietas & impietorum vltimam alominanda esse, similiter autem & omnes, qui sequuntur eorum errorem, & consentunt eorum impetati, istam ipsi eandem reminationem mereri, & consensum inueni, non Christiani, sed Nestoriani nominentur, ne dum non, non Christiani, ex ipso inueniantur decorari vocabulo, latetion situm a Christianorum proposito, & alienatissima & mutata fide. & post pauca: Si quid praeterea praesentem vstram sanctorum, & Theodoro & Nestorio asseruit, & aliorum iocum innotat, post glauz vltionem omni eius susceptione fiso addicatur. Rursus contra errores illius praecolationis Theodori & Valentiniani legem promulgantes, inuenerunt: Nemo habet, aut legat, aut scribat, aut proferat de florium, seu illius libros, vel totidem omnino inuenerit, vel ipsi Nestory vel aliorum, & maxime Nestorij aduersus Iohes Christum nos conscripserit, aut Theodori: sed vniuersique habent tate id dicit publice illis proferat, & in conspectu eorum non igitur datur.

Et si ad hoc sortasse postea prolatis Patrum contra illud se-

180

LXXI.

LXXII.

LXXIII.

LXXIV.

LXXV.

LXXVI.

LXXVII.

LXXVIII.

LXXIX.

LXXX.

non tantum verbanon potuimus, nec solomon hoc inuenerunt
 extolamus: cum vero & subijur. Quae post eam pater spe-
 ciales causas synodali Concilio ad ea unum episcopus de-
 ferat, quae aliquam dignitatem habere videntur: aperte nobis
 licentia tribuitur, ut quicquid illi extra fidei causas de personis
 gestum est, retrahatur. Speciali quoque synodali Concilio
 causa est huius, quia quid ergo prae se folem agit, Leone do-
 cente, ostenditur, quia nihil obstat, sed iudicium reuocatur.
 Quae vero & apud eisdem Episcopos, qui in Chalcedona rege-
 rant, in veneratione Synodi non nisi in sex articulis subiectis
 canonibus demonstrantur, ut omnino cetera, quae privato studio
 fuerant mota, non habeant. Vnde & Eusebius haec ita esse testan-
 tur. Nam Leonis Angusti Aliphus Episcopus Caesarea Cappadociae
 scribens ait: Si se habentem vestra pietati significo, quia ea quae
 dem, quae particulariter examinata sunt. & quae gesta a sancto
 Episcopo in Chalcedonensi concilio collecta, non legi: neque enim
 a sanctae memoriae tunc Episcopi Theodosii, qui interfuit sancto
 Concilio, haec delata in scriptis. Atque tunc ergo Aliphus Episcopus per-
 doctus, quid non aliquid etiam ad hunc amplius ex his, quae gesta
 noscuntur, sed tantummodo definitionem expressam ab illo san-
 cto Concilio hanc delatam in scriptis. Atque tunc ergo Aliphus Epi-
 scopus perdoctus, quia prae caeteris fidei nihil de Synodo in
 veneratione Theodosii tenent: quibus & prae caeteris fidei
 Episcoporum negotiis priuati interfuit. Si igitur in Aeterna se-
 cta profectio fidei confirmatur, maxime canonum regula figi-
 tur: si beatus Leo negotiis, quae illic priuati mota sunt, contra-
 dicitur hoc, quod vult fidei gestum esse, neque, quae in Theodosio
 tenentur: cur nos hereticam epistolam retrahere reprehendatur,
 quae hac in re eandem non praecedentium auctoritate rebota-
 tur? Et quomodo ab eadem epistola alienum se Theodosius
 quomodo quia approbata sit, aut diffinita, aut nullatenus de-
 monstratur: licenter tamen inuoluitur eam reprehenderet,
 etiam si Episcopi in eodem Concilio residentes sui illam subscri-
 ptionibus approbasset, quae postquam beatus Leo scripsit, tunc
 retrahendi & diuidendi conceditur, etiam si quae esse poterat
 eorum, qui interfuerant, in priuati negotii auctoritate vacat.

LXXXVIII

Diximus itaque secundo capitulo, tertium superest: quod tan-
 to debemus in iuramento confingere, quanto & verioribus hac
 in re non eisdem resulat, neque enim Theodosius omnia scrip-
 ta damnauit, sed sola, quae contra duodecim Cyrilli capitula,
 sola, quae contra rectam fidei aliquando scripsisse monstratur,
 quae tamen & ipse damnasse cognoscitur, qui in sancta Chalce-
 donensi Synodo vera confessio inuenitur. Nam quomodo post
 eorum reuocari sapit, & ea, quae prius scripserat, & ea, quae in Chal-
 cedonensi Synodo ab illo sunt gesta, manifestant. Iste namque
 Nestorius scribens agit: in his, quae in tuam venerationem inuoluit
 atque inique prolata sunt, nos si mihi qui veranque mentem
 absiderit, potero prebere consensum. Emerio quoque Nestor-
 dia Episcopo scribens ait: Damnationi venerandi sanctissimi Epi-
 scopi Nestorii quae facta dicitur, non debemus prebere consen-
 sum. Ad Alexandrum quoque Hieropolitanum Episcopum scri-
 bens ait: Et certe tuas sanctitati praedixi, quasi domini mei venerationis
 & sanctissimi Episcopi Nestorii fuerit dogma damna-
 tum, nec ego, cum his, qui sciunt, communicabo. Ad Alexan-
 drum vero Syria Palaestinae Praesulem scribens ait: Exoptimo
 pra omnibus maxime satisfactionem esse domino meo sanctissimo
 ac venerando Iohanni Episcopo, quod nullatenus acquiescam in
 damnatione domini mei sanctissimi & venerandi Nestorii Epi-
 scopi praebere consensum, quae in Thersa & in Ephezo facta
 est.

LXXXIX

Qui postmodum tamen eorum resistentiam certamine sancto
 Chalcedonensi Concilio admissu, aperte anathema in Nesto-
 rium protulit: seque Orthodoxum ipso haeretico reprobo mon-
 strauit. Dudum namque sanctae Ecclesiae diuersa sentiens, &
 contra beati Cyrilli duodecim capitula scribens ait: Sanctam
 Virginitatem Theodoram vocamus, non quod Deum peperit per natu-
 rantem, sed quod hominem edidit communium Deo, quem ipse
 formauit, & post peccata. Si naturalis coniunctio facta est forma
 Dei & forma facti, & inuenitur legulator necessitatis le-
 gu seruans. Et rursus, nomine communicationis veniens, ut y-
 num quidem finem adoramus, & eum, qui assumptus, & eum, qui

assumptus est: dissimulatum tamen cognominum naturarum.
 Theophrastus autem dicitur perire vel Dominum inditum homi-
 nem Christum in a maius sancti Patris dicitur esse, non re-
 cogamus, & post alia: Considerate, inquit Apostolus 2. Petri
 confessionem vestra IESVM fidelem, qui fecit illum, sicut
 & Moyses in omni domo sua. Factorem autem eum qui esse di-
 xerit recta sentiens: inuocatum & eum Patre coeternum, & ad-
 dam verum: sed eum, qui est ex semine David, qui liber ab omni
 peccato Pontifex iustus, & iustitiam ipse se pra nobis obtu-
 li Deo habens in se certe Dei Verbum aduocatum sui insep-
 abiter quoque conuocatum. Et rursus, ut eum quae ostenderet ad
 diuinitatem per incrementa creuisse, in eodem opere subiungit
 dicens: ait Angelus b Virgini: Spiritus sanctus superuenit in te,
 & virtus Altissimi obumbrabit tibi: ideoque quod nascetur ex te
 sanctum, vocabitur Filius Dei. Considerate haec etiam: quia can-
 tilla hominum dicuntur: Erit, inquit, magnum, non dicit, est, &
 Filius altissimi vocatur, non dicitur vocatur, & dicitur ei Domi-
 nus sedem David Patris sui, non dicit, habet, sed dicitur ei Domi-
 nus, & regnabit, non dicitur regnat, & super domum
 Iacob, non dicitur super Angelos & Archangelos, non solum in eodem
 libro secundo ait c: IESVS autem Spiritus sanctus regnum est a
 Iordane, & iterum: Regnum est IESVS in virtute Spiritus
 in Galilea, non Dei Verbum cooperatione vel auxilio equis Spi-
 ritus sancti arbitratu, sed vultus templum veris sancti Spiritus
 donationibus fructuatur: Et post alia: IESVS CHRISTVS S,
 inquit, d heri & hodie ipse & in saecula. Quomodo igitur o sa-
 pientissimi, debemus aduertere, quomodo idem ipse heri & hodie
 & in saecula, & temporalius & aeternus, & in tempore
 super tempora: nam si aeternus est, temporalis non est, & si in
 tempore est, super tempus non est, & rursus: In Decimo Deo Nestri
 IESVS CHRISTO deitatis & humanitatis quae vnitatem
 aduertens ait: natus si discernimus Dei Verbi naturam integram
 dicimus & personam sine dubitatione perfectam: nec enim iam
 personam suam esse esse esse substantiam, perfectam quoque huma-
 nam naturam eam suam personam similes confiteremur. Cum vero
 ad consensionem rescriptum, tunc demum vnam personam in
 totum inuenimus.

Qui haec, fratres charissimi, plena omni impetate non videt?
 A quibus tamen constat, quod si postmodum ipse exiit, qui in
 sancta Chalcedonensi Synodo Nestorium anathematizari con-
 tempsi. Qui non videt, quanta temeritate plenum sit, Theodo-
 rici scripta superbiendo defendere? quae eandem ipsam eandem
 recta post ostendit, damna esse? Dum vero eum & personam re-
 cipimus, & ea, quae dudum Latere aut praesentia praesentem,
 in nulla a sancta Synodo adhibere denotamus: quae sola eius hereti-
 ca scripta resistent, & cum Synodo alibi Nestorium inueni-
 mur, & cum Synodo Theodoram profitemur recta, & vne-
 ramur. Alia vero scripta illius non solum recipimus sed etiam
 contra aduersarios vtriusque. Nam cum Theodoram Con-
 ciliarum Concilium vellet exponere, & non ad commenta, sed po-
 tius ad documenta laboraret: per hunc librum Aethiopiae Re-
 gina blanditum fuisse, professus est, quod Theodoram reproba-
 dit, non enim quidem: eiusdem Theodori scripta, sed tamen
 resistentem patefecit: Eiusdem nempe libri communia conser-
 bens ait: Audio plures Cantorum Cantorum detrahentes, &
 non credentes spiritalem esse librum: fabulas autem quasdam
 aniculosas per vesaniam texentes componere, & praesentem di-
 centes: quia sapiens Salomon ad scripsit & filium Pharaonis
 hunc librum composuisti. Quomodo ergo nulla scripta eiusdem
 Theodori recipimus, qui illius etiam contra Theodoram ad-
 ferre veritatem inuenimus? haec ad scripta vestra resistent
 mu.

Sed opportunum vult inuicem, ut ea, quae sunt scripta
 Responsum vestrum audimus, licet verba replicemus. Dic-
 erunt enim, Theodoram a Iohanne Antiocheno & vobis Episcopo
 mita per epistolam antiochenam laudatam, quod vtrum nos nul-
 lo modo credimus. Si tamen & tale aliquid forte reperiret:
 plus fidei prima Ephefina Synodo, plus Cyrilli libro, plus Nesto-
 rici, quam alius, quae innotescere non vult neque ueritas, episto-
 lis commodamus. Debemus tamen accedere, etiam concordantes
 aliquid dicere ita ergo vi Responsum vestri auctorem, esse iocun-
 mu. Vt sitis, fratres dilectissimi, quod res, quae dubietati subia-
 cet, in peritiam semper est interperanda meliorem. Quae si auge-
 obstat, si diu de eum errore occultum alibi, & de hunc suum, ad

826

827

828

829

830

831

832

833

834

835

836

837

838

839

840

841

842

843

844

845

846

...ante laudat... bene omnium... Pelagii Pontificem Seniore...

...Gregorius Nylse viro Episcopo cum Cantuarum... Gregorius Nylse viro Episcopo cum Cantuarum...

...Cognosce post haec... dicitur cum a Paulo diceret... Cognosce post haec... dicitur cum a Paulo diceret...

...Considera quare... dicitur Deo ad hunc expectantem... Considera quare... dicitur Deo ad hunc expectantem...

...Nihil iniqui sumus... qua & ad multa ratio... Nihil iniqui sumus... qua & ad multa ratio...

Cum autem adhiberetur bene preparatum ad Gregorio aduersus schismaticos pharisaicum male affectis animis schismaticorum Papa Pelagius minime profuisse cognouisset...

Sed hic lector attendat grauilime in errorem lapsam (quod attigimus) Paulum diaconum, alius errandi occasionem fuisse, dum putauit damnatores trium capitulorum eisdem fuisse ab Ecclesiae communione extortes...

In Gallis hoc anno ex hac vita decessit sancta Discolia virgo sancti Sauli Episcopi Albigenis neptis monialis in monasterio sanctae Radegundis Reginae Pictauis existens...

XXCVI PELAGIUS PER ARABICVM SCHISMATICOS EXAGITAT.

e Paul dicit de gell. Leon. job 1. c. 12. Parentino

e Greg. lib. 1. epist. 16.

XXCVII RROR PAVLI ET RECENTIO RVM HISTO

e S. gen de Reg. Ital. l. 4. c. 11. p. 107.

XXCVIII

b Greg. 1. ar. huf. Franc. lib. 6. c. 29.